Postarina u gotovom plaćena. — Postaviteldij készpénzben fizetve.

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Negyedévre	30 dinár
Egy hóra	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilityeva (Zápolya) utca 1.
Szerkesztőség telefonszáma 201
Kiadóhivatal telefonszáma 21
MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELÉVEL.

Veliki Becskerek, 1922. LI. évfolyam, 79. szám. Szombat, április 8.

A parlament mai ülése.

— Beogradi tudósitónk jelentése. —

Beograd, ápr. 6.

A nemzetgyülés mai ülését delelőtt fél tizenegy órakor kezdették meg. Napirend előtt Divac Nedelyko szociáldemokrata képviselő interpellál abban az ügyben, hogy miért nem szentesiti a kormány azokat a törvényeket, amelyeket a törvényelőkészitő bizottság már elfogadott. Ribár dr. házelnök válaszában kijelentette, hogy a kormány ezeket a törvényeket átvette s most vannak szentesités alatt.

A Ház ezután áttért a király civillistájának megvitatására. Filipovity Ali bég, az ügy előadója, részletesen ismerteti a törvényjavaslatot s annak elfogadását kéri. Lázity Voiszláv földmüves-párti képviselő a törvényjavaslat ellen foglal állást. Simiják támadja a kormányt, szerinte homályosak a javaslat egyes részei. Ivanity Momcsilló radikális képviselőnek az a véleménye, hogy nem lehet ily fontos kérdést egy nap alatt eldönteni. Felszólaltak még az ellenzék részéről Gyonovity köztársasági, Golov szociáldemokrata és Terzity klerikális képviselők, akik a javaslat elfogadása ellen beszéltek. Dragovity radikális képviselő elmondja, ha a törvénytervezetet népszavazásra bocsájtanák, a nép 95 százaléka mellette adná le a voksát. Pasity miniszterelnök a dinasztiáról beszél. Az uralkodó sorsát a népéhez kötötte — mondotta Pasity — meg kell mutatnia a népnek, hogy hálás királyával szemben.

Filipovity előadó szólalt fel ezután. Gunyosan jegyzi meg, hogy azok, akik valamikor ellenvetés nélkül szavaztak a megboldogult Ferenc József civillistájára, most a javaslat ellen vannak. Ribár dr. ezután elrendeli a szavazást, melynek eredményeképpen százharmincnégy szavazattal negyvenegy ellenében elfogadták a király civillistájáról szóló törvényjavaslatot.

A nemzetgyülés délutáni ülésén az ujoncbehivások körüli visszaélések tárgya szerepelt. A Ház elfogadta Timotievity képviselő javaslatát, mely szerint egy kilenc tagu bizottságot küld ki az ügy megvizsgálására.

Károly király végrendelete

A „Torontál" tudósitójának távirata.

Páris, ápr. 6.

Károly volt király végrendeletét, Miksa herceg megérkezése után bontják fel. Mária Jozefa főhercegnő, a király édesanyja, egészségi állapotára való tekintettel nem utazhat Funchallba.

Ausztria megemlékezik utolsó császárjáról.

Hivatalos értesités Károly haláláról. — Károly családjának ügye a nagyköveti konferencián.

— A „Torontál" tudósitójától. —

Budapest, ápr. 6.

Tegnap este érkezett az első hivatalos értesités Funchallból, amelyet Zita volt királyné nevében gróf Károlyi küldött Rakovszky Istvánnak. Az értesités igy szól:

Zita királyné nevében értesitem excellenciádat Károly legnemesebb urunk április elsején délután történt elhunytáról.

Gróf Károlyi József.

Hunyady gróf, az elhunyt Károly főudvarmestere ma este kéthelyi birtokára utazott, onnan Liszszabonba megy és hajón utazik Funchallba. Hirlik, hogy Zita addig nem dönt tartózkodási helyéről, amig Hunyady nem érkezik Funchallba.

A pápa több európai kormánynál közbenjárt, hogy Zita királyné és gyermekeinek európai tartózkodása lehetővé váljék. Az egyházfő előterjesztésében utal arra, hogy Károly volt király korai elhalálozásához sokban hozzájárult a madeirai egészségtelen éghajlat. Ezért gondoskodni kell, hogy családját megóvják hasonló veszedelmektől.

Páris, ápr. 6.

A nagykövetek konferenciája tegnap Károly exkirály hátramaradott családtagjainak ügyével foglalkozott. A tanácskozáson elhatározták, hogy a királyi család ellátásának kérdését alapos tanulmányozás tárgyává teszik és ugy fognak dönteni, hogy a kérdés teljes megelégedésre nyerjen elintézést.

Wien, ápr. 6.

Ausztria köztársaságának elnöke a tartománygyülésen kijelentette, hogy Ausztria ragaszkodik a mostani államkormányzás formájához, azonban a multat nem lehet megtagadni és azért kegyelettel emlékezik meg az ország utolsó császárának haláláról.

A Genuába ment miniszterek helyettesitése.

— Beogradi tudósitónk jelentése. —

Beograd, ápr. 6.

A genuai konferencián résztvevő miniszterek helyettesitéséről a kormány következőképpen intézkedett: Dr Nincsity Momcsilló külügyminisztert Trifkovity Márk, Krsztei vallásügyi minisztert Pribicsevity Szvetozár, a szociálpolitikai minisztert Rafajlovity és Kumanudi pénzügyminisztert Marinkovity belügyminiszter helyettesiti. Hogyha Pasity Nikola miniszterelnök egészségi állapotában néhány nap multva javulás áll be, ugy ő is elutazik Genuába és Trifkovity Márk törvényelőkészitő miniszter veszi át az ő ügyeit.

TŐZSDE

Április 6.

Beograd. (Zárlat.) Valuták: Lei 58·25, Márka 28·50.

Devizák: Páris 740, Newyork 81, Milano 430, Prága 153·65, Berlin 26, Wien 1·09.

Zürich. (Nyitás.) Berlin 162 és fél, Newyork 515, London 2258, Páris 4687, Milano 2685, Prága 960, Budapest 58, Varsó 13, Wien 6 és hattized, bélyegzett 7, Zagreb 155.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 165, New-York 544 és fél; London 2258, Páris 4695, Milano 2695, Prága 962 és fél, Budapest 58, Varsó 13, Wien 660, Osztrák korona 7.

Wien. (Zárlat.) Zagreb 23, Budapest 874 és fél, Prága 143 és egynyolcad, Milanó 400 és fél, Bukarest 54 és fél, London 33650, Newyork 7662, Páris 698, Zürich 1487 és fél, Berlin 25, Amsterdam 2405.

Budapest. (Nyitás.) Valuták: Napoleon 3260, Dollar 876, Frank 80, Márka 279, Szokol 1649, Dinár 1032, Lei 625.

Budapest. (Zárlat.) Napoleon 3245, Font 3920, Szokol 1645, Dinár 1035, Dollár 865, Frank 8000, Lei 620, Lira 4500, Márka 289, Osztrák korona 12, Lengyel márka 24 és egynegyed, Rubel 47, Svájci frank 170.

Devizák: London 3875, Milano 4575, Newyork 870, Páris 8000, Prága 1647 és fél, Wien 12, Zürich 17050, Zagreb 267 és fél.

Zita és gyermekei nem költözhetnek Magyarországba.

A „Torontál" tudósitójának távirata.

Prága, ápr. 6.

A prágai lapok szerint a kisentente budapesti képviselői jegyzéket nyujtottak át a magyar kormánynak, amelyben élesen állást foglalnak az ellen, hogy Zita és gyermekei Magyarországba költözzenek. A prágai lapok azt is tudni vélik, hogy a nagyentente a tiltakozáshoz csatlakozott.

A németek válasza a a jóvátételi bizottságnak.

A „Torontál" tudósitójának távirata.

Berlin, ápr. 6.

A német kormány válasza a jóvátételi bizottság jegyzékére pénteken, március hetedikén elkészül és azt azonnal átadja a bizottság berlini kiküldöttjeinek. A német kormány a jóvátételi jegyzék két követelését elutasitja, a többihez hozzájárul. A válaszjegyzék megadja a lehetőséget a további tárgyalásokhoz.

Páris, ápr. 6.

A jóvátételi bizottság elhatározta, hogy egy szakértő bizottságot szervez, amely a Németországnak nyujtandó nemzetközi kölcsön ügyét tanulmányozza. A kölcsönnyujtás esetén Németország a jóvátétel fizetésétől több évre megszabadulna.

Sok szakács . . .

A „Torontál" tudósitójának távirata.

Róma, ápr. 6.

A genuai konferencia előreláthatólag igen mozgalmas lesz, amit a tárgyaláson megjelenő kiküldöttek számából lehet következtetni. Az olasz delegáltak és egyéb hivatalos funkcionáriusok száma négyszáz harmincegy személy. Az angol és német delegáltak száma egyenként százharminc. Franciaország száz, Japán ötven, Görögország huszonöt, Csehország harminchárom, Jugoszlávia huszonhárom, Románia tizenkét, Lengyelország és Magyarország ötven, Belgium tizenkét, Ausztria, Lettország, Litvánia, Luxemburg egyenkint négy kiküldöttel képviselteti magát.

Kvitt.

A „Torontál" tudósitójának távirata.

Páris, ápr. 6.

A „Temps" irja: Az entente elengedi Oroszország háborus tartozásait. Eszerint Oroszországnak nem kell visszafizetnie azokat a kölcsönöket, amelyeket a cári kormányok 1914 augusztus elsejétől a különböző entente államoktól kaptak. Ezzel szemben az entente nem hajlandó kártéritést adni, Judenity, Denikin, Kolcsak ellenforradalmár seregek és entente csapatok által megszállott területeken okozott károkért.

A budapesti bombamerénylet.

A „Torontál" tudósitójának távirata.

Budapest, ápr. 6.

Az Erzsébetvárosi-körben elkövetett merénylet áldozatainak temetése pénteken délelőtt tizenegy órakor megy végbe nagy gyászpompával. A társadalom nevében Apponyi Albert gróf mond bucsuztató beszédet.

Az előállitott tizenhat közismert zavargó közül a rendőrség tizennégyet elbocsájtott, mert az alibigazolásnál kiderült, hogy a merénylet elkövetésének idején nem lehettek a helyszinen. A két gyanusitott továbbra fogva maradt. A kör pincérei közül tanuként jelentkezett kisegitő a fogvatartottakban nem ismerte fel az általa emlitett azon két egyént, akik közvetlenül a merénylet előtt a kör garádicsain lefutottak. Azonban a fogvatartottak más büntények elkövetésében alaposan gyanusithatók s igy nem engedik őket szabadlábra.

Ma éjjel ujabb négy közismert rendzavarót álitottak elő a detektivek.

A főkapitányságon megjelent Köpf Mór kereskedő és elmondta, hogy ismer egy fitalembert, akivel mint katona együtt szolgált Pólában és aki ott aknákat és más robbanószereket készitett. Ez a katonatársa utóbbi időben rossz anyagi viszonyok közt élt és igy nincs kizárva, hogy a nyomor rávitte, hogy az elégedetlen elemek aknamunkáiban részt vegyen. Köpf, amikor a merényletről értesült, azonnal az általa emlitett fiatalemberre gondolt. El is ment a lakására, de nem találta otthon. A házbeliek azt mondták, hogy Bukarestbe utazott. A detektivek ebben az irányban is nyomoznak.

Hirsch Zsigmond sebesült vallomásra jelentkezett és előadta, hogy az elsők között volt, akik a nagyteremből kiszaladtak. A folyosón egy gyanus alakot látott ólálkodni, aki később a széktorlaszok mögé bujt. A rendőrség a Hirsch által adott személyleirást felvette.

Kemény Géza doktor, aki a lábán sérült meg, ma elhagyta a kórházat. A Fasor-szanatóriumban fekvő Elek Arthur és Láng Ágoston jobban vannak. Hercz Józsefet ma megoperálják. A boncolás megállapitotta, hogy Szegő Miksa és Pesti Alfréd halálát elvérzés okozta.

Budapest, ápr. 5.

A bombamerénylet nyomozása délig nem vezetett eredményre. Az eddigi nyomok, melyen a rendőrség haladt, hamisaknak bizonyultak. A rendőrségen egyesek azt mondották, hogy a Rákóczy-kávéházban egy országgyülési képviselő és az egyik szomszédállam követségének tagja beszélgetett a merényletről. Vallomásuk szerint a követségi tisztviselő azt mondotta volna, hogy kitünően voltak informálva a készülő büntettről és a francia gyártmányu bombát is az egyik budapesti idegen követség megbizásából helyezték el. A nyomozás megállapitotta ennek valótlanságát s a követségnek nincsen semmi szerepe a büntettben.

A rendőrségen fogva tartott Iványi Fekete László nevü álhirlapiró és Abday Gusztáv volt szinész további fogsága attól függ, hogy felmerül-e valami konkrét bizonyiték ellenük.

A merényletkor elmenekült pincérek valamennyien igazolták, hogy semmi közük nincs a merénylethez.

Az a gyanus sárga-kabátos fiatalember, aki délután kabátban fel akart menni az emeletre, önként jelentkezett. A kör egyik ideiglenesen és ujonnan alkalmazott pincére volt.

Az egyedüli elfogadható nyom, ami ujabban felmerült, az, hogy az egyik pincér két télikabátos embert látott a kérdéses estén a lépcsőn felsietni. Személyleirásuk megvan. A nyomozás most ebben az irányban folyik.

A szakértők megállapitották, hogy a pokolgépben dinamit volt.

Az opciós kérvények sorsa.

Hiányoznak egyes mellékletek. — Akik az SHS. állam javára optáltak. — Milyen okmányok szükségesek?

— A „Torontál" tudósitójától. —

Becskerek, ápr. 6.

Ismeretes, hogy 1922 január 26-án lejárt az optálási idő első része, mely mindazok részére megadta valamelyik külföldi állampolgárság megnyerésére a jogot, akik az utódállamok vagy Magyarország területén laktak s akik anyanyelvüknek, nemzetiségüknek megfelelőleg más országba akartak kiköltözködni. Becskereken mintegy hatvan-hetven opciós kérvényt nyujtotttak be, legnagyobb részük Magyarország, kisebb töredékük pedig Ausztria, Románia és Csehszlovákia részére. Mivel ezideig még csak igen kevés kérelmező kapta meg a kivánt állampolgárságot, a „Torontál" munkatársa felkereste Turinszki Milivoj városi tanácsost, az opciós ügyek kezelőjét, akitől felvilágositást kapott az iratok sorsára vonatkozólag.

— Az opciós kérvényeket — mondotta Turinszki tanácsos — kivétel nélkül átadtam, még a határidő lejárta idején, a helybeli alispáni hivatalnak, mely azokat továbbitja a belügyminisztériumnak. Ezeknek elintézése feltétlenül hosszu időt vesz igénybe, mert nemcsak államunknak kell kimondania a polgárság elvesztését, hanem még a másik országnak is el kell ismernie az illető honpolgárságát. Evidens s érthető, hogy ily eljárási aktusok mellett nem lehet a kérvényeknek máról-holnapra eleget tenni.

A legnagyobb baj az, — folytatta Turinszki — hogy a kérvények közül igen sok, hiányosan van felszerelve. A legtöbbjénél ugyanis egyik-másik okmányt nem mellékelték s helyettük nincsenek tanuk által aláirt bizonylatok. Sőt akad olyan is, melynél abszolut semmiféle elfogadható iratot nem találtak. Ezeket a kérvényeket visszaküldték hozzám, a feleket beidéztem s fel fogom őket szólitani, hogy szerezzék meg a kellő okmányokat és egészitsék ki a mellékleteket.

Munkatársunk ezután az opció másik része felől, az SHS állampolgárság elnyerésének módja iránt érdeklődött. A trianoni békeszerződésnek ez a pontja azokat érinti, akik 1910 január elseje óta az SHS állam jelenlegi területén laknak, eddig nem optáltak más állam javára és az SHS állampolgárságot kivánják elnyerni. Ezekre nézve 1922 julius 26-ika a határidő, amikorra is be kell adniok a szabályszerüen felszerelt kérvényeiket. Bár a terminus még messze van, mégis ajánlható az érdekelteknek, hogy a mellékletek megszerzéséhez már most lássanak hozzá. Az optálóknak a következő okmányokra van szükségük: a) illetőségi bizonyitvány, valamelyik SHS területen lévő község vagy város vezetőségétől; b) anyakönyvi kivonat, esketési levél. Kiállitja az 1895 január elseje előtt született egyénekről az illető lelkészi hivatal, a többi évfolyamokról az anyakönyvi hivatal; c) erkölcsi és politikai megbizhatóságot igazoló irat, a rendőrségtől vagy községekben az előljáróságtól. Férj és feleség, valamint tizennyolc éven aluli gyermekeik egy kérvényen kérhetik az állampolgárságot, a 18-ik életévet betöltött fiu vagy leány azonban külön-külön tartozik nyilatkozni.

Budapest, ápr. 6.

A „Virradat" értesülése szerint a rendőrség fegyvermestere megállapitotta, hogy nem óraszerkezetü pokolgép okozta a robbanást, hanem német katonai kézigránát, a mely trotillal volt töltve. A gránátot a Kör nagytermének szellőztető kéményébe helyezték el a merénylők és pedig kivülről. Hogyha a merénylők külföldiek, ugyanarra lehet következtetni, hogy kommunisták, amint azt Mayer miniszter is gyanitja. Hogyha itthoniak, ugy a rendőrség feladata megállapitani, kik juthattak ilyen gránátokhoz.

A szovjet a leszerelés mellett.

A „Torontál" tudósitójának távirata.

Berlin, ápr. 6.

Csicserin, az orosz szovjetdelegáció elnöke kedvezőnek tartja Lloyd Georgenak tegnapi beszédében tett ama kijelentését, hogy a genuai konferenciának legfőbb feladata a szárazföldi hadseregek létszámát leszállitani. A szovjetkormány nemcsak a maga, hanem a világgazdaság érdekében a legnagyobb mértékben helyesli ezt a követelést.

A kisebbségek nyelve a községi kozigazgatasban.

Kisegitő nyelvül a nemzetiségek nyelve is használható. — A törvényhatósági bizottság döntése.

Becskerek, ápr. 6.

Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának folyó hó 5-én tartott közgyülésén nagyjelentőségü döntést hozott a nemzeti kisebbségek nyelvének használatáról a községi közigazgatásban.

Zichyfalva község elöljárósága határozatot hozott legutóbb, hogy a közgyülési jegyzőkönyvek vezetésénél a hivatalos államnyelv mellett kisegitő nyelvül a nemzetiségi törvény alapján behozza a német nyelvet. Ennek a határozatnak a jóváhagyását kérte most a vármegyei törvényhatósági bizottságtól. Az állandó választmány a határozat jóváhagyását javasolta a közgyülésnek.

Miután az előadó ismertette az ügyet, felszólalt dr. Miljkovity Jován radikális-párti törvényhatósági bizottsági tag és ellenezte az állandó választmány javaslatának elfogadását, hivatkozva arra, hogy a magyar kormány annakidején a nemzetiségi törvényt elavultnak nyilvánitotta és egyáltalában nem engedélyezte, hogy a közéletben annak érvényt szerezzenek.

Elnöklő dr. Bogdanov Jóca főispán-kormánybiztos dr. Miljkovity áilitásait a leghatározottabban megcáfolta és felsorolt több példát, amelyekkel azt igazolta, hogy a magyar kormány 1918 előtt igenis engedélyezte a nemzetiségek nyelvének jegyzőkönyvi nyelvül való használatát, amint példa erre a Bánát területén Vrsac, Pancsevo és Kikinda városok. A közgyülésnek az állandó választmány javaslatát elfogadásra, illetőleg a zichyfalvai képviselőtestületnek határozatát a törvényhatóság által jóváhagyásra ajánlotta.

A megejtett szavazás eredményeképpen a megyegyülés óriási szótöbbséggel elfogadta az állandó választmány javaslatát.

A szovjet gondol az eshetőségekre.

A „Torontál" tudósitójának távirata.

Moszkva, ápr. 6.

Az orosz szovjetkormány különböző nemzetiségü előkelő külföldi állampolgárt lakásán internáltatott és pedig arra az esetre, ha Oroszország gennai küldöttségének valami baja esnék.

Krassin, az orosz küldöttség vezetője ennek a kérdésnek megbeszélése végett előbb Londonba megy és onnét fog azután Genuába utazni.

Venizelos számüzetése megszünik.

— Beogradi tudósitónk jelentése. —

Beograd, ápr. 6.

Venizelosz, a volt görög miniszterelnök, aki évek óta számüzetésben él a külföldön, rövid idő mulva visszatér Athénbe. Jól informált helyről kapott értesülés szerint a kibékülést a görög király részéről kezdeményezték, miután az udvari körökben belátták, hogy egy oly kiváló politikust, mint Venizelosz, Görögország nem nélkülözhet.

HIREK

Ujságok egymás között.

A napokban került a kezembe Gerardnak, a volt berlini amerikai követnek, a beteg Európáról irott nagy cikke, amelyet ezekkel a rettenetes sorokkal fejez be: *„Európa levegőjében, földjében, még a fü növésében is van valami, ami a népek között gyülölséget teremt“*. Ugy látszik, ez a gyülölség annyira kifejlődött, hogy már nemcsak a népeket tartja marcangoló karmaiban, hanem az egyéneket is külön-külön. Legalább is erre mutat az az ádáz harc, amelyet ma mindenki mindenki ellen folytat. És ebben a diszes koncertben a ma ujságjai vezető szerepet játszanak. Ami az utolsó időkben nálunk történik az ujságok egymás közötti harcában, az egy kicsit már tulmegy a jóizlés határain és ezt mind miért? Azért, mert egyik jobban akarja védeni a magyar kisebbség érdekeit, mint a másik. És egyik sem veszi észre, hogy ezt a legjobban ugy teheti meg, ha tetteket mutat a mélyen tisztelt kisebbségnek és nem frázisokat, mert eddig csak ezt produkáltuk. Nem komikus az, hogy *mi*, akik büszkén hangoztatjuk, hogy *mi* képviseljük, *mi* dolgozunk, *mi* verekszünk a nép kulturájáért, egymást akarjuk fölfalni azért, amit közösen kellene csinálnunk. Mert remélem, hogy ez a harc a vajdasági lapok között igazán a kulturáért folyik és semmiesetre sem azért, hogy melyik legyen a hivatalos pártlap, vagy melyik adjon el kétezer peldánnyal többet. *Jász.*

Halálozás. A becskereki kereskedővilágnak gyásza van, egyik köztiszteletben álló tagja Temmer Salamon szerda délután meghalt. Temetése csütörtök délután 4 órakor volt a Tomasováci-utcai gyászházból.

Jugoszláviai álhirlapirót fogtak el Komáromban. A Csehszlovákiához csatolt Komáromban a rendőrség letartóztatta Balogh László notórius álhirlapirót, aki az utóbbi napokban mindenütt mint Egyiptomból most hazaérkezett ujságiró mutatkozott be. Balogh szuboticai származásu, jobb családból való fiatalember. Jugoszláviában, igy többek között Becskereken is, apróbb szélhámosságokat követett el, amik miatt innen menekülnie kellett. Majd Wienben tünt fel, ahol több kap leleplezte egy kalandos lapalapitási tervét. A „nagy reményekre“ jogositó szélhámos mindössze husz éves. A mostani letartóztatás oka közokirathamisitás, miután Balogh László, egy Guttmann Ármin névre szóló utlevéllel igazolta magát s ennek az utlevélnek segitségével jutott át Csehszlovákiába.

Eljegyzés. Valastyán Etel és Augstein Imre Módoson (Románia) jegyesek.

Meghalt a vasuti baleset áldozata. Tegnapi számunkban megirtuk, hogy a Temesvári-utcai vasuti megállóhelynél a vonatra való felszállás közben a kerekek közé esett Erczegán Dusán bégaszentgyörgyi napszámos. Erczegánt, akinek lábszárait csaknem teljesen összeroncsolták a vonat kerekei, életveszélyes sérüléseivel a kórházba szállitották. Erczegánnak tegnap leamputálták a jobblábszárát, de még ugy sem akadályozhatták meg az inficiálódást, aminek következtében tegnap délelőtt meghalt.

A kereskedősegédek fizetés-javitást kapnak.

A kereskedők és iparosok grémiumának ülése.

— A „Torontál“ tudósitójától. —

Becskerek, ápr. 6.

A kereskedők és iparosok grémiuma szerda este hat órakor ülést tartott a Lloyd-társulat nagytermében. Jankovity Koszta elnök távollétében Tolveth Oszkár alelnök elnökölt. A tárgysorozat első pontja: a kereskedősegédek fizetésjavitásának kérdése volt. A grémium azt a határozatot hozta, hogy elismeri ugyan az alkalmazottak követeléseinek jogosságát, nem is zárkózik el a kérés teljesitése elől, de az általánosan rossz üzletmenetre való tekintettel, kénytelen a kért összeget némiképpen leszállitani. A határozat szerint a nős kereskedősegédeknek március elsejétől visszamenőleg nyolcszáz korona, a nőtleneknek pedig havi négyszáz korona drágasági pótlékot adnak a fizetésen kivül.

A napirend második pontja a kereskedők csehországi tartozásainak kérdése. A prágai „Jugoszláv-Cseh kereskedelmi ügynökség“ ugyanis ajánlatot tett, hogy hajlandó magára vállalni az adósságok kifizetésére vonatkozó tárgyalásokat, ezért azonban az egyezség létrejötte esetén egyszázalék közvetitési dijat kér.

Még egy ajánlat érkezett ezenkivül a grémiumhoz. Az áruk szállitásának gyors lebonyolitása céljából igen helyes volna, ha gyüjtőkocsikkal történne az. A grémium a beküldött ajánlattevő közül Egger és társai (Wien II. bezirk Tabergasse 75.) céget találta legalkalmasabbnak s legelőnyösebbnek, azért felhivja az összes bánáti grémiumokat, hogy csatlakozzanak a tervhez és bizzák ők is a szállitást a fenti cégre.

Végül Deutsch Márton inditványára elhatározta a grémium, hogy a városi tanácshoz átiratot intéz, melyben a szeszre ujabban kivetett városi pótadó eltörtését kéri.

Nászajándék a királynak. Viroviticából, Horvátországból hetven tagu bizottság érkezett tegnap Beogradba. A bizottság kintjárt Topolján és diszes koszorut helyezett Péter király sirjára. A viroviticaiak szombat délelőtt kihallgatáson jelennek meg Őfelsége Aleksander királynál, amely alkalommal aranyszálakkal müvészies hímzett párnát nyujtanak át, nászajándék gyanánt.

Izr. istentisztelet. A péntek esti izr. istentisztelet további intézkedésig d. u. egynegyed 7 órakor kezdődik. Szombaton, április 8-án, a délelőtti istentisztelet keretében dr. Niedermann Mór főrabbi hitszónoklatot mond.

„A kis cukros“-t megismétlik. A Becskerek legjobb mükedvelőiből alakult mükedvelői társaság vasárnapon közkivánatra megismétli „A kis cukros“ cimü 4 felvonásos vigjáték előadását. A kitünő darabnak és a szereplőknek már a multkori előadás alkalmából nagy sikerük volt s igy érthető az a nagy érdeklődés, mely a megismétlés iránt nyilvánul. Jegyek elővételben Almássy könyvkereskedőnél és vasárnap délelőtt 9 órától kezdve a szinházi pénztárnál kaphatók.

Magyarorszagban be kell jelenteni az utódállamokkal szemben fennálló követeléseket. Budapestről jelenti tudósitónk: A pénzügyminiszter elrendelte, hogy a Csehszlovákiával, az SHS. királysággal és Romániával szemben fennálló követeléseket és tartozásokat, amelyek 1918 október 31-ike előtt keletkeztek, a budapesti kereskedelmi és iparkamaránál be kell jelenteni.

Segitsük az éhező oroszokat. Az éhező oroszok segélyezésére tartandó husvéti népünepély rendező bizottsága kéri mindazokat, akik tombola nyereménytárgyakat akarnak ajándékozni, azokat adják át hétfőn vagy kedden délelőtt 8—12 és délután 3—5 óra között az alispáni hivatal 12. számu szobájában Szilinszki tisztviselőnek.

Az utódállamok magyarságának állampolgársága. A Külföldi Magyarok Szövetsége a következő közlemény közlésére kérte fel wieni szerkesztőségünket: A trianoni békeszerződés értelmében mindazok a magyar állampolgárok, akiknek illetőségi községe Magyarországtól a békeszerződés alapján más államhoz csatolt területen van, tekintet nélkül ezidőszerinti lakóhelyükre, 1922 julius 26-ával eddigi állampolgárságukat elvesztik és annak az államnak polgáraivá lesznek, amelynek fennhatósága alá illetőségi helyük tartozik. Ennélfogva a magyar állampolgárság megtartására, illetőleg megszerzésére fennálló opciós nyilatkozatot a belföldön lakó honositást igénylő a lakóhelyén illetékes elsőfoku hatóságánál, vagy egyenesen a belügyminiszternél a Magyarország mai területén kivül, tehát az utódállamokban lakó pedig az illetékes külföldi hatóságoknál (magyar követségeknél, konzulátusoknál és utlevélhivataloknál), valamint a belügyminiszteriumnál teheti meg. A külföldön tett opciós nyilatkozatot be kell jelenteni Magyarország ottani külképviseleti hatóságánál (tehát Prágában, Bukarestben, Kolozsvárott vagy Beogradban) is. Az opciós nyilatkozat szóban vagy irásban történhetik. A következő okmányok csatolandók: az optáló apjának születési bizonyitványa, ha nős, házassági levele, valamint a községi illetőségek igazoló bizonyitványa. A Külföldi Magyarok Szövetsége (Budapest, IX., Lónyay-utca 17.) szivesen áll dijtalanul ebben az ügyben mindenkinek rendelkezésére. Minden kérést, hogy biztosan megérkezzék, célszerü ajánlott levélben vele közölni.

Tömeges kivándorlás Budáról Jugoszláviába. Miként budapesti tudósitónk jelenti, a Budai Napló közlése szerint négyszáz Budán lakó szerb család elhatározta, hogy kivándorol Jugoszláviába. A kivándorolni szándékozó budai szerbek a Vajdaságban szándékoznak letelepedni.

Kedélyes-estély a Kaszinóban. A sváb-német kulturszövetség becskereki fiókja szerda este tartotta ezidei harmadik kedélyes estélyét a Kaszinó kistermében. Keks János, a „Neue Zeit“ szerkesztője lendületes megnyitó beszédben üdvözölte a szépszámu megjelenteket. Utána Graszl György dr. a novisadi központ titkára lép az emelvényre és a német meseköltészetről olvasott fel egy alapos felkészültségről és mély mondaismeretről tanuskodó értekezletet. A felolvasás után a tiz számból álló változatos müsor következett, melynek legnagyobb részét ének és magánjelenetek képezték. A közönség a legjobb hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt.

Ma este teljesen uj müsor a Jardin orfeumban: Hugo Hugo a legjobb szerb-német humorista, a világhirü 2 Roland erőmutatványokkal, Sonja Derby bájos angol táncosnő, Margit Margot keleti táncosnő, Olly Marvell a kedves táncoló pierot, Gömöri Sándor tánckomikus uj számokkal, Helén Chlifford táncosnő, Juci Pintér kis angol táncosnő. Előadás után parkettánc. Helyárak: Páholy 8 dinár, I. rendü asztal 8 dinár, II. rendü asztal 5 dinár Kezdete 9 órakor. Pénztárnyitás 8 órakor.

Egy kassai gyár Budapestre költözik? Miként a „Wiener Auslandskorrespondenz“ lapunknak jelenti, az „Uj Nemzedék“ legutóbbi számában a következő hirt közli: A Magyarországból kivonult sok vállalat után most végre arról értesülünk, hogy egy kassai gyár Budapestre szándékozik jönni. A Procento nevü számológép- és preciziós óramügyár, amelynek a telepe Kassán van, foglalkozik azzal a gondolattal, hogy átköltözzék Budapestre.

Elitéltek egy nazarénust. A szarajevói katonai törvényszék a napokban 2 évi fogházra itélte Tenkó János 32. gyalogezredbeli katonát függelemsértésért, mert sem az ujonceskü nem akarta letenni, sem pedig nem volt hajlandó fegyvert fogni. — A vádlott azzal védekezett, hogy ő nazarénus s vallásos meggyőződése tiltja a fegyverfogást s az eskütételt. Tenkó ezelőtt református vallásu volt s röviddel bevonulása előtt tért át a nazarénus vallásra. A vádlott az itéletben megnyugodott.

A newyorki gyilkosságok. Londonból jelentik: Azok az utcai gyilkosságok, melyek már februárban is rettegetté tették a newyorki utcát, márciusban még szaporodtak. Március hónapban egyedül a Cityben harminckilenc, Manhattan városrészben huszonkilenc, Brooklynban pedig nyolc gyilkosságot követtek el.

Az osztrák pénzügyminiszterium gondja. Ausztriában már 50.000 koronás bankjegyeket nyomatnak. Legközelebb már 100.000 koronásokat is fognak kibocsájtani. Aztán sor kerül az 1,000.000 koronásokra és igy tovább. Nem tudom, hogyan fogjuk csinálni az egyre magasabb bankjegyek nyomatását — mondja egy pénzügyminiszteriumi tanácsos az államtitkárnak. — Hogy-hogy — feleli az államtitkár — hiszen van elég papirosunk. — Az igaz, csakhogy majd nem lesz elég széles papirosunk, amelyen az egyre szaporodó nullák elférjenek.

Ötszáz márkával megbirságolták Lengyel Menyhértet. Münchenből jelentik: A rosenheimi biróság Lengyel Menyhértet, a kiváló magyar irót, ötszáz márka birságra itélte, mert határátlépéskor a harisnyájában 700 márkát rejtett el és eltitkolta 90.000 márkáról szóló csekkjét.

Hányat lép az ember? Egy svájci orvos ujabban érdekes számitást végzett. Türelmesen és figyelmesen összeszámolta, hány lépést tett egy évben. Arra az elképesztő eredményre jutott, hogy egy évben 6,750 300 lépést tett. Egy lépés átlagos hosszát hetven centiméternek véve, meglepődünk, hogy ez a kitünő orvos hány kilométert járt 365 nap alatt. Ha különböző emberek is ennyi ráérő idővel rendelkeznének és összeszámitanák, menynyit lépnek egy évben, kiderülne, hogy a világ legjobb gyaloglóit is tulszárnyalják. Egy másik statisztika megállapitotta, hogy egy táncospár 13 perc alatt körülbelül egy kilométert halad. A foxtrottosok ugyanennyi idő alatt két kilométert tesznek meg. Erre a megállapitásra egy bálban jutottak a különös statisztikusok, mely 10 órától hajnali 5 óráig tartott s a táncosok 56.000 lépést tettek, vagyis körülbelül 46 kilométert. A katonák erőltetett menetelésben haladnak annyit, de a táncosnők, akik 500 métert sem gyalogolhatnak az utcán, anélkül, hogy oda ne intenének egy bérkocsit vagy autót, meg sem érzik az ilyen fáradalmat. Hogy mennyit haladnak egy éjszaka a shimizők az emberiség magasabb céljai felé, azt megállapitani a jövő nagy tudósainak lesz igazán méltó feladata.

Millerand afrikai utja.

A „Torontál" tudósitójának távirata.

Páris, ápr. 6.

Millerand francia köztársasági elnök és Guinet Edgar hadihajón Casablankába érkezett. A vendégeket partraszállásakor Lulley Juszuf szultán üdvözölte és biztositotta az elnököt, hogy népe hüséggel ragaszkodik Franciaországhoz. Millerand a szivélyes fogadtatást megköszönte.

Sport

Vasárnapi eredmények.

Budapest. IV. Károly halála miatt a vasárnapra kisorsolt összes mérkőzések elmaradtak.

Wien. I. oszt bajnokság WSC—Rapid = 3:2 (1:2). — Wacker—Vienna = 3:2 (3:0). — Amateure—Rudolfshügel = 2:2 (1:1). — Ostmark—Hertha 2:1 (2:). — Hakoah—Floridsdorf = 2:2 (1:1).

Prága. Slávia—Sp V. Fürth = 4:2 (2:1). — Fürth 3 tartalékkal áll föl, közöttük egy gyönge kapussal Lohrmann helyén, ki két goalt védhetett volna. — Sparta—Slován (Wien) = 2:1 (0:0). Nagy meglepetés a gyönge wieni csapat szép szereplése.

Gyönyörü nyáriruhák, bluzok és szebbnél szebb modellkalapok érkeztek! 528 Alakitásokat vállalok!
Aszlányi Julia, Nemanjina (Jenő herceg) u. 7. (Tunner ház.)

A „Torontál" hadifogoly postája.

Wieni szerkesztőségünk dijtalanul áll olvasóink rendelkezésére. Megkeresésekre csak e rovatban válaszol. Wieni szerkesztőségünk cime: Wien, Köstlergasse 4.)

Üzenetek.

Schwerlichovszky Antal (Bustyaháza). A rigai bizottság öccse után érdeklődni fog a különböző vörös-kereszteknél is. Igy talán sikerül nyomára akadni.

Betleni Jenőné (Kassa). A turkesztáni fogolytáborokban most folynak a kutatások. Adatai alapján a bizottság természetesen külön is nyomozni fog férje után.

Vidakovics M. (Szabadka). Intézkedtünk, hogy a bizottság öccse után nyomozzon.

Kovács Terike (Kassa). Kedves figyelmét őszintén köszönjük. Azonnal intézkedtünk, hogy a bizottság nyomozzon bátyja után.

Paumer János (Solnohrad). A kicserélő bizottság Siebert hadnagy után is nyomozni fog és igy talán fényt derit fia sorsára is.

Oswald Pál (Nagybecskerek). Eltünt rokonai után a bizottság nyomozni fog.

Özv. Oestreicher Amália (Nagybecskerek). Oláh Béla hadnagy adatait továbbitottuk Rigába, a bizottság nyomozni fog utána.

Bartus Antal (Madársok). Fiáról egyelőre semmiféle felvilágositással nem szolgálhatunk. A bizottság nyomozni fog utána és mihelyt valami eredménye lesz, értesiteni fogjuk.

Szatmári Antalné (Szabadka). Megkeresését eljutattuk Rigába.

Kovács Birkás Mihaly (Szabadka). Utána a nyomozást meginditottuk.

Lakatos Pálné (Mohol) és Toth Józsefné (Mohol). Érdeklődéseiket továbbitottuk Rigába. A bizottság nyomozni fog.

Kampf Terézia (Bocsár). Érdeklődését továbbitottuk Rigába. Az ahhoz mellékelt tábori levelezőlapra nincsen szükségünk, azt eljutattuk Nagybecskerekre, a „Torontál" szerkesztőségének, amelynél alkalomadtán átveheti.

Mayer Magdolna (Bocsár). Férje adatait továbbitottuk Rigába. A bizottság nyomozni fog utána.

Rosenfeld Pinkász (Beregszász). Még rengeteg hadifogolyról hiányzanak pozitiv értesülések. Igy tehát fia sorsa ne aggassza oly nagyon. Az általános kutatások most folynak és nincsen kizárva, hogy előbb-utóbb fiára vonatkozólag is pozitiv eredménnyel járnak.

Czirok Julianna (Érsekujvár). Férjéről jelenleg felvilágositást adni nem tudunk. A bizottság nyomozni fog sorsa után.

Kiss Jenő (Macsola). Igazán hálásak vagyunk, hogy Nagytiszteletü ur igy felkarolta akciónkat. Varga István, Lecza Sándor, Tasnádi István adatait eljuttattuk Rigába. A bizottság nyomozni fog utánuk.

Balasa Mihály (Ada). Fia sorsa egyelőre ismeretlen előttünk. A rigai bizottságot megkértük, hogy nyomozzon után.

Bojana Popov (Nagykikinda). Érdeklődését továbbitottuk Rigába. Ha még életben van, ugy okvetlenül hazakerül. Most nyomoznak utána.

Nagymelykuti Ferenc (Zenta). Öccse adatait továbbitottuk. A bizottság nyomozni fog sorsa után.

Paulincsák Pál ((Ungvár). Öccse hollétéről egyelőre közelebbi adataink nincsenek. A nyomozást meginditottuk után.

Özv. Kanzamár Gergelyné (Banföldvár). A szibériai táborokban most folynak a kutatások az eltünt foglyok után. Ha fiát megtalálják, haza fogják szállitani.

Spitzer Benjamin (Torontalvásárhely.) Fia után a nyomozást meginditottuk. Mihelyt eredménye lesz, értesiteni fogjuk.

Kovács Jánosné (Nagybecskerek). Férjéről egyelőre közelebbi adataink nincsenek. Mihelyt nyomoztatásunk eredménnyel jár, e rovatban értesitjük.

Tóth Jánosné (Debeljača). Férje után a nyomozást meginditattuk.

Levelezés a hadifoglyokkal.

Weber Jánostól értesitést kaptunk Weber József fogoly részére. A levelet továbitottuk.

Schütz Elzától (Ujvár) Schütz Jakab részére, **Mándi Jánosnétól (Nagymuzsaly)** férje számára, **Polyák Józsefnétől (Nagybecskerek)** Nemessányi Antal részére leveleket, illetőleg értesitéseket kaptunk, amelyeket azonnal továbbitottunk cimzetteknek.

Jómodoru, szolid, csinos
kisasszonyt
keres 522
Kováts cukrászda V. Bečkerek,
Fő-utca 19. Gyakorlattal birók előnyben

Jótállás a biztos eredményért

Törvényesen védve.
Reitter Oszkár
vel becskereki ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerü találmánya a 2437
Patkánin
patkányirtó-szer, (nem méreg) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és felülmul minden más irtószert.
1 doboz ára 12½ dinár
mely elegendő körülbelül 80 patkány kiirtásához. Minden dobozhoz használati utasitás van mellékelve. Ismertető prospektust kérésre ingyen küld a PATKÁNIN-gyár egyedüli elárusitója a Torontáli Agrárbank Részvénytársaság Veliki Becskereken. — Megrendelésnél az összeg előzetes beküldését kérjük.

Katonatiszt, nős, gyermektelen, keres 1 vagy 2 **butorozott szobát**
a Kralj Petar (volt Rudolf)-laktanya közelében. — Cim a „Torontál" kiadóhivatalában vagy a Hochholzer-féle vendéglőben. 534

Utazó
a gyarmat- és festékáru szakmából, Bácska és Bánát számára csakis elsőrendü szakember, aki a vevővel való érintkezésben kellő komolysággal és tapasztalattal bir, a mai viszonyoknak megfelelő fizetéssel felvétetik. Ajánlatok a nyelvismeret, eddigi életpálya, családi viszonyok és fizetési igény pontos megjelölésével „Törekvő" jelige alatt a „Torontál" kiadóhivatalába küldendők. 536

Megvételre keresek
egy szobához való **butorokat** (2 ágy, 1 diván, 1 asztal, 4 szék, 1 mosdó, 1 ruhaszekrény és 2 éjjeli szekrény). 540
Piking, ügynök.

Értelmesebb 539
kifutóleány
azonnali belépésre jó fizetéssel felvétetik a Slavoniai Szénkeresdedelmi Társaságnál Kaufmann és Társai helybeli fiókjánál (Beograd kávéház mellett). Személyes jelentkezés.

Kereskedelmi érettségit végzett
fiatalember,
aki magyarul, németül és szerbül beszél, **állást, foglalkozást keres.**
Cim a Torontál kiadóhivatalában.

Asztalosmunkások
kerestetnek alulirott beogradi munkaadó részére, bő napidij vagy darab utáni fizetés ellenében.
Radomir Sztanković
asztalosmester Beograd, Kralja Alexandra utca 1476. szám. 541

Keresek megvételre
nagyobb mennyiségü használt
szikvizüveget
felszerelve és fej nélkül. 530
Vilim Blum, Pozsega (Slavonia)

Beocsini portland
ismét érkezett.
Mész
a napokban jön.
Romancement, surlahomok (kőpor), mükőlapok, csövek, lépcsők, vályuk, sirbekerítések raktáron.
Özv. Guttmann Jakabné és Fiai Vel. Bečkerek. 516

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Becskerek.

Kiadja Pleitz Fer. Pál